

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

зміну харчової поведінки. Через триваючі обстріли та вибухи тварини або стають більш агресивними, або надзвичайно боязкими. Коли домашні тварини покинуті без власників, часто змушені виживати самотійно, що також змінює їх поведінку - вони формують групи, втрачають довіру людям, виявляють демонструють ознаки дичавіння.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Чайченко Г. М. Поведінка і психіка тварин : навч. посіб. / Г. М. Чайченко. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2000. – 224 с.
2. Mills, D. S., & Nankervis, K. (2018). Compulsive and repetitive behavior in animals: Definitions, classification, and treatment. *Veterinary Journal*, 234, 85-93.
3. Mathis, W. W., & Mathis, A. (2019). Deep learning tools for the measurement of animal behavior in neuroscience. *arXiv*. Retrieved from <https://arxiv.org/abs/1909.13868>
4. Firth J. A., Albery G. F., Beck K. B., Jarić I., Spurgin L. G., Sheldon B. C., Hoppitt W. Analysing the Social Spread of Behaviour: Integrating Complex Contagions into Network Based Diffusions / J. A. Firth, G. F. Albery, K. B. Beck, I. Jarić, L. G. Spurgin, B. C. Sheldon, W. Hoppitt // *arXiv preprint*. – 2020. – [El. resource]. – URL: <https://arxiv.org/abs/2012.08925>.
5. Музика В.В. Вплив війни на екологію / В.В. Музика [Електронний ресурс]. - 2024 – Режим доступу: <https://vsimosvita.com/vplyv-vsiny-na-ekoogiyyu/>
6. Banerjee A., Bhadra A. Time-activity budget of urban-adapted free-ranging dogs. // *Acta Ethologica*. – 2022. – Т. 25, № 1. – С. 33–42. – DOI: <https://doi.org/10.1007/s10211-021-00379-6>.

СЕКЦІЯ 3. ДІАГНОСТИКА ТА ПРОФІЛАКТИКА ІНФЕКЦІЙНИХ ПАТОГЕНІВ

УДК: 639.512:616.

ДЯЧОК К.М., здобувачка вищої освіти

Наукових керівник – **РУБЛЕНКО І.О.**, д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

МІКРОБІОЛОГІЧНИЙ ПЕЙЗАЖ МОЛОКА ЗА РОЗВИТКУ ІНФЕКЦІЙНОГО МАСТИТУ У ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Розглянуто взаємозв'язок здоров'я людини, тварин, рослин та довкілля в контексті поширення інфекційних захворювань та зростання антибіотикорезистентності. Антропогенні зміни є ключовим фактором у виникненні та розповсюдженні патогенів. Відзначено важливість концепції "Єдине здоров'я" для комплексного підходу до профілактики та контролю інфекцій. Окрему увагу приділено проблемі антибіотикорезистентності у збудників маститу ВРХ, таких як *Streptococcus uberis*, *Escherichia coli*, *Staphylococcus aureus*, *Streptococcus agalactiae* та *Pseudomonas aeruginosa*, виділених за різних клінічних формах захворювання. Наголошено на необхідності подальших досліджень для розробки ефективних стратегій боротьби з антибіотикорезистентністю та забезпечення здоров'я тварин і людей.

Ключові слова: молоко, інфекція, бактерії, антибіотики, резистентність велика рогата худоба.

Здоров'я людей, свійських і диких тварин, рослин та навколишнього середовища тісно пов'язане. Глобальні зміни, спричинені діяльністю людини, є головною причиною появи та розповсюдження збудників інфекцій, що призводить до розвитку захворювань. Мікроби безперервно змінюються, щоб вижити, взаємодіючи з іншими організмами. Проте швидкість поширення інфекційних хвороб залежить від їх мутацій, еволюції, стійкості до антибіотиків, передачі інфекцій між видами, забруднення води та ґрунту, недостатнього рівня вакцинації серед тварин та людей, інтенсивного сільського господарства та контролю за хворобами, що передаються від тварин до людини [1, с.34, 2].

Згідно з концепцією "Єдине здоров'я", медичні та ветеринарні працівники, дбаючи про здоров'я населення, акцентують увагу на дослідженні особливостей збудників хвороб для запобігання інфекційним захворюванням. Оскільки виникнення та поширення інфекційних хвороб залежить від багатьох взаємопов'язаних факторів, боротьба з ними потребує комплексного підходу [3, 4, с.3368]

ВООЗ відстежує чутливість різних видів бактерій, оскільки існує нагальна потреба у створенні нових антибіотиків для боротьби з викликаними інфекціями [5, 6, 7, с.205]. Більше того, часте використання антибіотиків у лікуванні сприяє швидкому поширенню стійких до багатьох препаратів штамів, що робить початкове лікування цим мікроорганізмом менш дієвим .

Слід відзначити, що за даними досліджень вчених спостерігається значний рівень резистентності до антибіотиків, які часто використовуються в лікуванні маститу, таких як пеніцилін, тетрациклін, стрептоміцин та ампіцилін. Збільшується кількість ізолятів, які є стійкими до трьох і більше класів антибіотиків, що серйозно ускладнює лікування. Рівень резистентності може значно варіюватися залежно від регіону, ферми, методів лікування та гігієни [8, с.54, 9].

За дослідження мікробіологічного пейзажу за розвитку гнійного маститу у корів виділено та ідентифіковано: *Streptococcus uberis*, *Escherichia coli*, *Staphylococcus aureus*, *Streptococcus agalactiae* та *Pseudomonas aeruginosa*. Окрім того, за дослідження хворих тварин із клінічними ознаками на серозний мастит ідентифіковано наступні збудники: *Streptococcus uberis*, *Escherichia coli* та *Pseudomonas aeruginosa*. За дослідження тварин на катаральний мастит виділено: *Streptococcus uberis*, *Streptococcus dysgalactiae*, *Staphylococcus aureus* та *Streptococcus agalactiae*. Зокрема, за мікробіологічного дослідження на геморагічний мастит виявлено *Streptococcus dysgalactiae*, *Escherichia coli*, *Staphylococcus aureus*, *Enterobacter spp.* та *Pseudomonas aeruginosa*. За ідентифікації збудників при фібринозному маститі виділено: *Staphylococcus aureus*, *Enterobacter spp.* та *Pseudomonas aeruginosa*.

Таким чином, резистентні бактерії (*Escherichia coli*, *Staphylococcus aureus*, *Enterobacter spp.* та інші) відіграють ключову роль у розвитку маститу у великої рогатої худоби, оскільки вони значно ускладнюють лікування та контроль цього захворювання. Поширення інфекційних захворювань та зростання антибіотикорезистентності є складними проблемами, зумовленими взаємодією екологічних, соціально-економічних та біологічних факторів, що підкреслює важливість застосування міждисциплінарного підходу "Єдине здоров'я" для їх ефективного контролю та запобігання. Результати мікробіологічних досліджень підтверджують циркуляцію різноманітних бактеріальних збудників при різних формах маститу у великої рогатої худоби, серед яких виділяються *Escherichia coli*, *Staphylococcus aureus*, *Streptococcus agalactiae* та *Pseudomonas aeruginosa*, що в контексті зростаючої антибіотикорезистентності становить значну загрозу для здоров'я тварин та економіки молочного скотарства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Чемеровська І. О., Рубленко І. О. Проблема антимікробної резистентності в Україні та світі. Науковий вісник ветеринарної медицини. 2022. № 2. С. 33–42. DOI: 10.33245/2310-4902-2022-176-2-33-41.
2. Selim A, Kelis K, AlKahtani MDF, Albohairy FM, Attia KA. Prevalence, antimicrobial susceptibilities and risk factors of Methicillin resistant *Staphylococcus aureus* (MRSA) in dairy bovines. BMC Vet Res. 2022;18(1):293. <https://doi.org/10.1186/s12917-022-03389-z>.
3. Tartor YH, Enany ME, Ismail NI, El-Demerdash AS, Eidaroos NH, Algendy RM, et al. Vancomycin-resistant *Staphylococcus aureus* endangers Egyptian dairy herds. Sci Rep. 2024;14(1):30606. <https://doi.org/10.1038/s41598-024-81516-6>.
4. Ren Q, Liao G, Wu Z, Lv J, Chen W. Prevalence and characterization of *Staphylococcus aureus* isolates from subclinical bovine mastitis in southern Xinjiang. China J Dairy Sci. 2020;103(4):3368–3380.

5. Salam MA, Al-Amin MY, Salam MT, Pawar JS, Akhter N, Rabaan AA, et al. Antimicrobial Resistance: A Growing Serious Threat for Global Public Health. Healthcare (Basel). 2023;11(13); <https://doi.org/10.3390/healthcare11131946>.
6. Performance Standards for Anti-Microbial Susceptibility Testing. 32 edn. Wayne, Pennsylvania.: Clinical and Laboratory Standard Institute (CLSI) 2022.
7. Ibrahim ES, Arafa AA, Dorgam SM, Eid RH, Atta NS, El-Dabae WH, et al. Molecular characterization of genes responsible for biofilm formation in *Staphylococcus aureus* isolated from mastitic cows. Vet World. 2022;15(1):205–212. <https://doi.org/10.14202/vetworld.2022.205-212>.
8. Чемеровська І. О., Рубленко І. О., Мусієць І. В., Горбатюк О. І. Поширення патогенних та умовно-патогенних мікроорганізмів у сировині та продукції тваринного походження. Науковий вісник ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького. 2024. № 116. С. 54–63. [doi:10.32718/nvlvet11608](https://doi.org/10.32718/nvlvet11608)
9. Eidaroos, N.H., Algamal, A.M., Mohamaden, W.I. et al. Virulence traits, *agr* typing, multidrug resistance patterns, and biofilm ability of MDR *Staphylococcus aureus* recovered from clinical and subclinical mastitis in dairy cows. BMC Microbiol 25, 155 (2025). <https://doi.org/10.1186/s12866-025-03870-3>.

УДК: 639.512:616.

ВДОВИЦЯ А.І., здобувач вищої освіти

Наукових керівник – **РУБЛЕНКО І.О.**, д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

НЕБЕЗПЕЧНІ ЗООНОЗНІ МІКРООРГАНІЗМИ – ПРОБЛЕМИ ЇХ ПОШИРЕННЯ ТА РЕЗИСТЕНТНОСТІ ДО АНТИБІОТИКІВ

Зоонозні мікроорганізми – широкий спектр бактерій, вірусів, грибів і паразитів. Вони здатні передаватися від тварин до людей, викликаючи інфекційні захворювання. Зоонозні мікроорганізми відіграють надзвичайно важливу і багатогранну роль у ветеринарній медицині, оскільки вони ще є сполучним містком між здоров'ям тварин і людей. Їхнє значення охоплює не лише діагностику, лікування, профілактику захворювань, а й контроль за безпечністю харчових продуктів та охорону громадського здоров'я в цілому. Резистентні до антибіотиків зоонози володіють виключно негативною та небезпечною роллю, оскільки вони значно ускладнюють лікування інфекцій у тварин та людей, ставлячи під загрозу їх здоров'я та життя. Їхнє поширення мають далекосяжні наслідки для ветеринарної медицини, охорони здоров'я та економіки світу.

Ключові слова: зоонози, бактерії, антибіотики, поширення, тварини, резистентність.

Небезпечні зоонозні мікроорганізми – це широкий спектр бактерій, вірусів, грибів і паразитів, які можуть передаватися від тварин до людини, викликаючи інфекційні захворювання. Зоонозні бактерії, що передаються від тварин через об'єкти навколишнього середовища, їжу, є основними патогенами, які впливають на безпеку життєдіяльності людей у всьому світі, якість харчових продуктів та продуктів тваринного чи рослинного походження. Більшість патогенних мікроорганізмів мають зоонозне значення і впливають на охорону здоров'я та сектор економіки країн. Відомо, що більшість бактерій є збудниками двох третин захворювань лише у людей. Тварини є основними резервуарами великої кількості харчових зоонозних патогенів, зокрема харчові продукти тваринного походження є основним засобом передачі цих бактерій. Важливе значення у передачі зоонозних патогенів людям мають і тварини-компаньйони [1, с.33, 2, с.202].

Мікроорганізми: *E. coli*, *S. aureus*, *L. monocytogenes*, бактерії роду *Salmonella* та *Campylobacter* є основними зоонозними бактеріальними патогенами, що є збудниками різних інфекційних захворювань та смерті у світі, пов'язаних з їх поширенням. Згідно зі стратегією “Єдине здоров'я”, ветеринарні фахівці забезпечують охорону здоров'я населення та тварин, зосереджуючи свою увагу на вивченні цих патогенів з метою попередження розвитку інфекційних захворювань [3, 4, с.16]. Зоонозні бактерії, резистентні до антибіотиків, викликають інфекції у людей, тварин та птиці. Деякі з них можуть спричиняти важкі ускладнення та загибель [5, с., 2 с.].

Зміни в навколишньому середовищі зазвичай є основними причинами виникнення та